

Юридичний факультет
Кафедра господарського та адміністративного права
СИЛАБУС
навчальної дисципліни «ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ»

Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
Період викладання	4 семестр
Рівень вищої освіти	Третій
Спеціальність	081 «Право»
Освітня програма	Право
Викладач(і)	Павлюченко Юлія Миколаївна, докт. юрид. наук, доцент
Профайл викладача(ів)	https://rang.donnu.edu.ua/?pg=kt&nu=111#search
Доступ до матеріалів курсу	Портал факультету: https://dnu.sharepoint.com/portals/law/aspirant/SitePages
Контактна інформація	Pavluchenko@donnu.edu.ua

Анотація

Дисципліна є основою для формування у здобувачів освітньо-наукового рівня компетентностей у сфері наукових досліджень та розв'язання комплексних теоретико-прикладних проблем щодо господарсько-правової відповідальності, що передбачає обов'язкове розуміння теоретичних та законодавчих основ господарсько-правової відповідальності, обізнаність науковими концепціями і теоріями у цій площині, їх переосмислення та створенні нових цілісних знань щодо закономірностей виникнення, розвитку і функціонування інституту господарсько-правової відповідальності.

Здобувачі отримають компетентності, які дозволять їм виявляти та/або узагальнювати проблеми законодавства та практики його застосування щодо господарсько-правової відповідальності, використовувати методи наукового дослідження та техніко-юридичні засоби для проведення власного наукового дослідження, продукування нових ідей і результатів, які спрямовані на подолання виявлених проблем, мають наукову цінність і певний рівень наукової новизни.

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні навичок і здібностей, спрямованих на дослідження проблем правового регулювання господарсько-правової відповідальності, виявлення і пропонування шляхів подолання проблем, створення нових цілісних знань щодо господарсько-правової відповідальності у будь-яких господарських відносинах.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

формування вмінь виявляти проблеми реалізації господарсько-правової відповідальності і навичок використовувати техніко-юридичні засоби їх вирішення;

вміння використовувати та інтерпретувати результати сучасних методів дослідження, здійснювати дослідження проблем господарсько-правової відповідальності самостійно та в складі науково-дослідницьких груп;

проведення пошуку інформації з обраної теми дослідження щодо господарсько-правової відповідальності за різними джерелами, формулювання відповідних висновків за наслідками узагальнення та осмислення зібраної інформації;

вміння працювати з великою кількістю правових джерел, тлумачити, узагальнювати та систематизувати викладені в них юридичні аргументи та правові позиції;

розроблення пропозицій щодо удосконалення застосування господарсько-правової відповідальності на підставі проведених наукових досліджень;

вміння оформлювати власні результати та пропозиції належним чином та відповідно до вимог;

дотримання вимог академічної доброчесності.

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса».

Вивчення курсу передбачає: цикл лекцій з проблемних тем курсу, практичні заняття, підготовку завдань, виконання завдань самостійної роботи. Виконання завдань дає можливість оволодіти навичками систематизації й аналізу норм про господарсько-правову відповідальність, вміннями виявлення проблем і пошуку ефективних шляхів їх вирішення.

Вивчення курсу «Проблеми господарсько-правової відповідальності» завершується заліком. Здобувачу вищої освіти, який за результатами поточного контролю набрав 60 і більше балів, зараховується вивчення курсу з виставленням кількості набраних балів. Якщо кількість набраних балів є меншою за 60, здобувач вищої освіти добирає бали шляхом довиконання невиконаних завдань.

При викладанні дисципліни використовуються методи опитування, аналізу літератури, підготовки наукових повідомлень та інші.

Система оцінювання знань з дисципліни:

Поточний контроль (max 100 балів)				Загальна кількість балів
Змістовний модуль 1				
Організаційно-навчальна робота здобувача вищої освіти в аудиторії	Самостійна робота здобувача вищої освіти I	Самостійна робота здобувача вищої освіти II	Самостійна робота здобувача вищої освіти III	
50	15	15	20	100

Організаційно-навчальна робота здобувачів в аудиторії оцінюється з урахуванням участі в практичних заняттях та виконанні відповідних завдань (опитування, аналіз літератури, виконання завдань та ін.).

Опитування є інструментом оцінювання динаміки набутих результатів навчання за темами курсу, оцінювання знання термінології, фактів, понять, розуміння, пояснення і сприймання інформації, вміння передати набуті знання своїми словами, висловлюватися з відповідної теми коротко чи розширено із аргументацією власної позиції. Мета опитування – оцінити рівень розвитку набутих знань та умінь здобувачів вищої освіти, закріпити і узагальнити вивчений матеріал відповідно до визначених в навчальній дисципліні результатів навчання та компетентностей.

Критерії оцінювання опитування:

6–7 балів - відповідь є правильною, цілісною, логічною, обґрунтованою посиланнями на наукові джерела, чинне законодавство, практику його застосування, аналітичні міркування, демонструє критичне мислення здобувача.

4–5 балів - відповідь є правильною, логічною, частково обґрунтованою посиланнями на окремі нормативно-правові акти, аналітичні міркування та аргументація є недостатніми.

2–3 бали - відповідь є частково правильною, нецілісною, фрагментарною, недостатньо аргументованою.

0–1 бал – відповідь є неправильною або містить грубі помилки, здобувач демонструє незнання і нерозуміння навчального матеріалу, не може обґрунтувати свою думку.

Аналіз літератури (наукових джерел, законодавства, практики застосування, у тому числі судової) є інструментом оцінювання таких результатів навчання як вміння аналізувати та синтезувати, надавати оцінку, використовувати інформаційні технології. При аналізі літератури здобувач вивчає стан наукової розробки конкретного питання, що супроводжується висвітленням ідей, спільного і відмінного у різних підходах вчених, що мають важливе значення щодо заданої проблеми, формулюється точне визначення понять. *Мета аналізу літератури* – оцінити рівень знань та вмінь здобувачів вищої освіти щодо систематизації, аналізу, оформлення літератури із заданої теми, критичної оцінки висновків, зроблених іншими авторами та формування власної позиції щодо проблеми.

Критерії оцінювання аналізу літератури.

6–7 балів: отримує здобувач, виконання завдання по аналізу літератури із заданого питання відповідає таким показникам: 1) усі джерела відповідають заданій темі, понад 70 відсотків джерел є опублікованими протягом останніх 5 років, використання «застарілих» джерел обґрунтоване науковою необхідністю для повноти аналізу; 2) не менше 50 відсотків джерел є науковими і представлені різними видами (монографія, дисертація, стаття, тези тощо); 3) всі джерела оформлені згідно вимог; 4) в аналізі присутнє власне оригінальне узагальнення здобувача викладених позицій дослідників, запропоноване власне бачення щодо аналізованого питання.

4–5 балів: отримує здобувач, виконання завдання по аналізу літератури із заданого питання відповідає таким показникам: 1) усі джерела відповідають заданій темі, понад 50 відсотків джерел є опублікованими протягом останніх 5 років, використання «застарілих» джерел обґрунтоване науковою необхідністю для повноти аналізу; 2) не менше 50 відсотків джерел є науковими джерелами різних видів (монографія, дисертація, стаття, тези, підручник, посібник тощо); 3) джерела оформлені згідно вимог, однак мають незначні недоліки; 4) в аналізі присутнє узагальнення автора викладених позицій дослідників.

2–3 бали: отримує здобувач, виконання завдання по аналізу літератури із заданого питання відповідає таким показникам: 1) більшість джерел мають безпосереднє відношення до заданої теми, однак присутні зайві джерела, до 50 відсотків джерел є опублікованими протягом останніх 5 років, використання «застарілих» джерел недостатньо обґрунтоване; 2) не менше 50 відсотків джерел є науковими, представлені джерела переважно одного-двох видів (монографія, дисертація, стаття, тези, підручник, посібник тощо); 3) при оформленні джерел присутні деякі недоліки; 4) в аналізі присутнє узагальнення автора, однак носить формальний характер.

0–1 бал: отримує здобувач, виконання завдання по аналізу літератури із заданого питання не відповідає показникам достатнього рівня.

Завдання з розгорнутою відповіддю у письмовій формі є інструментом оцінювання результатів навчання за певними темами курсу. *Мета аналізу* – оцінити рівень знань та вмінь здобувачів вищої освіти, проаналізувати результати навчання в частині їх відповідності до очікуваного переліку визначених результатів навчання та компетентностей, визначити рівень засвоєння і опанування кожним здобувачем навчального матеріалу в контексті вміння шукати, систематизувати, аналізувати, оформляти посилання на законодавчі акти, оцінювати практичні приклади застосування законодавчих норм. Виконання завдання може передбачати індивідуальну або групову роботу. За результатами проведеного аналізу здобувач (група здобувачів) готує усну або письмову відповідь.

Критерії оцінювання: (максимально – 7 балів)

Завдання з розгорнутою відповіддю у письмовій формі оцінюють за такими критеріями залежно від повноти, правильності та аргументованості відповіді:

- розкриття теми відповідно до завдання, обґрунтованість, посилання на законодавство на практику його застосування, вираження власної думки щодо теми завдання - від 0 до 3 бала;

- послідовність, логіка викладеного матеріалу, правильність уживання термінологічного апарату та форм - від 0 до 2 бала;

- здатність робити висновки - від 0 до 2 балів;

Самостійна робота здобувача вищої освіти з дисципліни полягає у виконанні завдань трьох видів (СР I, СР II та СР III).

СР I передбачає підготовку доповіді з презентацією. **Презентація** (power point presentation, PPT) – це ефективний та універсальний формат донесення інформації, який являє собою набір слайдів та спеціальних ефектів (слайд-шоу), текстовий вміст презентації, замітки доповідача, що зберігаються в одному файлі. Презентація готується за одним з проблемних питань тем 1-4 курсу, по можливості в контексті об'єкту власного дисертаційного дослідження. Обов'язковою умовою є підготовка презентації з використанням елементів бренду Університету.

Критерії оцінювання презентації відповідно до змістовної наповненості та доцільності використання спеціальних ефектів : (максимально – 15 балів):

- відповідність матеріалу темі презентації, актуальність та правдивість інформації – від 0 до 4 балів;

- структурованість інформації, логіка подання інформації – від 0 до 3 балів;

- наявність результатів власного дослідження, відповідний рівень наукової новизни - – від 0 до 4 балів;

- наявність посилань на використані інформаційні джерела, правильність їх оформлення – від 0 до 2 балів;

- наочність, легкість сприйняття, «читабельність», відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин презентації – від 0 до 2 балів.

СР II полягає у виконанні **практикоорієнтованого правового проєкту**, який є елементом впровадження концепції навчання через дослідження з метою створення унікального продукту або отримання певного інноваційного результату. Під час роботи над проєктом у здобувача формуються такі якості, як уміння приймати індивідуальні рішення, брати відповідальність за вибір рішення, аналізувати результати діяльності та прогнозувати наслідки. Зміст проєктної роботи полягає у розробленні законопроєкту та супровідних до нього документів.

Критерії оцінювання проєкту: (максимально – 15 балів)

- актуальність проєкту – важливість проєкту для розвитку правовідносин, які виступають об'єктом дисертаційного дослідження здобувача, реалістичність завдань і мети проєкту – від 0 до 3 балів;
- обґрунтування вибору юридичних інструментів та форми вирішення проблеми, що піднімається у проєкті – від 0 до 3 балів;
- доведеність рішень, що приймаються, уміння аргументувати свої висновки і коректність використаних методів дослідження і методів обробки отримуваних результатів – від 0 до 3 балів;
- оформлення результатів виконаного проєкту – від 0 до 3 балів;
- уміння відповідати на питання опонентів на захисті проєктів, лаконічність і аргументованість відповідей – від 0 до 3 балів.

СР III передбачає виконання **наукового правового проєкту**, який полягає у підготовці частини дисертаційної роботи, присвяченої проблемам господарсько-правової відповідальності.

Критерії оцінювання проєкту: (максимально – 20 балів)

- обґрунтування актуальності проєкту, виділення невирішеної раніше задачі, постановка мети проєкту – від 0 до 3 балів;
- послідовність викладу, логіка подання інформації, науковий стиль викладу – від 0 до 3 балів;
- наявність висновків та пропозицій певного рівня наукової новизни – від 0 до 3 балів;
- інноваційність дослідження, уміння аргументувати свої висновки, коректність використаних методів дослідження і методів обробки отримуваних результатів – від 0 до 3 балів;
- оформлення результатів виконаного проєкту, у тому числі оформлення списку використаних джерел – від 0 до 3 балів;

Виконання будь-якого завдання з організаційно-навчальної або самостійної роботи з порушенням дедлайну без поважних причин призводить до зменшення оцінки за кожен повний тиждень затримки.

Виконання будь-якого завдання з організаційно-навчальної або самостійної роботи з порушенням норм академічної доброчесності (в тому числі несамостійного виконання завдань, відсутності посилань на джерела інформації, різні види плагіату, вміщення недостовірної інформації, недотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права) оцінюється в 0 балів.

Альтернативою виконання завдань самостійної роботи може стати **наукова робота**, зокрема підготовка та опублікування наукової статті у фаховому виданні за тематикою дисципліни до завершення навчання з дисципліни (30 балів) або участі у науковому заході (виступ на конференції) з опублікуванням тез (20 балів) або тільки опублікування тез (15 балів).

Вимоги до наукових статей необхідно дивитися у конкретному фаховому виданні. Перелік наукових видань, що віднесені до фахових, можна знайти за посиланням:

http://library2.stu.cn.ua/na_dopomogu_naukovcyu/ukrainsjki_fahovi_vidannya_v_mizh_narodnih_bazah_danih/yuridichni_naukovi_fahovi_vidannya/

Вимоги до оформлення і зразок оформлення тез уточняється у вимогах відповідної конференції. Наприклад, Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки», що проводиться юридичним факультетом Донецького національного університету імені Василя Стуса ЩОРІЧНО.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах: 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття); та 2) самостійна робота здобувача вищої освіти під керівництвом викладача. Організація навчання можлива з використанням платформ для дистанційного навчання: Teams, Zoom.

Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного **календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу:**

Організація навчання та оцінювання (календарно-тематичний план):

Що [вивчатимемо]	Як вчимося	Що набуваємо	Що [само]контролюємо	Терміни	Бали
Змістовний модуль (50 балів)					
Становлення і розвиток інституту господарсько-правової відповідальності	1 лекція 1 практичне (ознайомлення з теоретичним матеріалом)	Розуміння історії становлення інституту господарсько-правової відповідальності; здатність підбору й аналізу наукових джерел	Виконання практичних завдань до теми, спрямованих на здійснення пошуку та оброблення інформації з різних джерел, застосування сучасних інформаційних технологій, баз даних та інших електронних ресурсів; опрацювання певної кількості правових джерел, узагальнення викладеної в них інформації	1 тиждень	7
Проблематика поняття і функцій господарсько-правової відповідальності. Законодавча база господарсько-правової відповідальності	1 лекція 1 практичне (ознайомлення з теоретичним матеріалом, законодавством, практикою його застосування)	Вміння підбору й аналізу наукових статей, положень законодавства та судової практики; здатність використовувати методи дослідження, формулювання й аргументації заявленої позиції	Виконання практичних завдань, спрямованих на здійснення пошуку та оброблення інформації з різних джерел; опрацювання певної кількості джерел, узагальнення й оцінка викладених в них поглядів та аргументів; оцінку законодавства щодо цієї відповідальності та визначення напрямів його удосконалення	2 тиждень	7
Проблеми підстав, видів і форми господарсько-правової відповідальності	2 лекції 2 практичних (ознайомлення з теоретичним матеріалом, законодавством,	Здатність підбору й аналізу різних джерел залежно від проблеми, яка вирішується; здатність до використання загальних і спеціальних методів; здатність до аналізу практики у	Виконання практичних завдань, спрямованих на опрацювання великої кількості правових джерел, тлумачення та систематизацію викладених в них юридичних аргументів та правових позицій,	3-4 тиждень	7

Донецький національний університет імені Василя Стуса

	судовою практикою)	сфері господарсько-правової відповідальності	підготовку наукових висновків за опрацьованим матеріалом та/або обґрунтуванням напрямів удосконалення законодавства		
Проблемні питання господарсько-правових санкцій	2 лекції 1 практичне (ознайомлення з теоретичним матеріалом, законодавством, судовою практикою)	Здатність здійснювати аналіз нормативно-правових актів, проводити їх наукову експертизу; проводити аналіз і узагальнювати практику застосування господарсько-правових санкцій	Виконання практичних завдань, спрямованих на узагальнення різних наукових думок щодо предмету дослідження; розроблення пропозицій щодо удосконалення правового регулювання питань застосування господарсько-правових санкцій	5-6 тиждень	7
	СР I	Здатність до пошуку і оброблення інформації з різних джерел, систематизації та інтерпретації зібраного з різних джерел матеріалу, презентації результатів	Презентація	7 тиждень	15
Теоретико-прикладні проблеми господарсько-правової відповідальності за порушення при здійсненні господарської діяльності	1 лекція 2 практичних (ознайомлення з теоретичним матеріалом, законодавством, практикою правозастосування)	Вміння підбору й аналізу інформації з різних джерел, використання різних методів дослідження; вміння формулювати висновки дослідження	Виконання практичних завдань, пов'язаних з формулюванням наукового результату, його обґрунтуванням та презентацією	8-9 тиждень	7
	СР II	Знання та вміння до здійснення наукового пошуку і презентації отриманих результатів	Підготовка реферату за обраною темою	10 тиждень	15

Проблемні аспекти реалізації господарсько-правової відповідальності	1 лекція 1 практичне (ознайомлення з теоретичним матеріалом і законодавством)	Вміння формулювати тему, мету і задачі наукового дослідження, вміння проводити дослідження, застосовувати методи наукового пізнання, формулювати висновки дослідження	Виконання практичних завдань, спрямованих на проведення наукових досліджень у сфері господарсько-правової відповідальності з отриманням наукових результатів, які мають теоретичне і практичне значення	11-12 тиждень	7
Застосування господарсько-правової відповідальності	1 лекція 1 практичне (ознайомлення з матеріалом і законодавством, практикою правозастосування)	Здатність здійснювати аналіз нормативно-правових актів, проводити їх наукову експертизу; проводити аналіз і узагальнювати практику застосування господарсько-правової відповідальності	Виконання практичних завдань, спрямованих на узагальнення правозастосовної практики, її використання для обґрунтування власних результатів	13 тиждень	7
	СР III	Здатність аналізувати і узагальнювати практику у сфері юридичної діяльності	Підготовку узагальнення практики правозастосування	14 тиждень	20

Завдання до самостійної роботи, до практичних завдань за темами наведено у навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Проблеми господарсько-правової відповідальності», які розташовані на порталі юридичного факультету у відповідній вкладці. Кожне завдання містить: інструкцію до виконання, критерії оцінювання, дедлайн, матеріал для опрацювання.

Система оцінювання результатів навчальних досягнень:

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Університеті	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	зараховано
B	82-89	
C	75-81	
D	67-74	
E	60-66	
FX	0-59	не зараховано

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18-22. Ст. 144. (Із змінами).
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356. (Із змінами).
3. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112. (Із змінами).
4. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. №№ 44-45, 46-47, 48. Ст. 552. (Із змінами).
5. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. Ст. 377. (Із змінами).
6. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. (Із змінами).
7. Про захист прав споживачів: Закон України від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 1. Ст. 1. (Із змінами).
8. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14 жовтня 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 46. Ст. 411. (Із змінами).
9. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 36. Ст. 164. (Із змінами).
10. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 5. Ст. 28. (Із змінами).

11. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23 грудня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 41-42. Ст. 2024. (Із змінами).

12. Про кінематографію: Закон України від 13 січня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 22. Ст. 114. (Із змінами).

13. Про відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності за несвоєчасне внесення плати за спожиті комунальні послуги та утримання прибудинкових територій: Закон України від 20 травня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст. 240.

14. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64. (Із змінами).

15. Про телекомунікації: Закон України від 11 листопада 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 12. Ст. 155. (Із змінами).

16. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389. (Із змінами).

17. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21 червня 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 19-20. Ст. 190. (Із змінами).

18. Про зайнятість населення: від 5 липня 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 24. Ст. 243. (Із змінами).

19. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 23. Ст. 158. (Із змінами).

20. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18 січня 2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 12. Ст. 68.

Основна література

1. Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб. К.: Всеукр. асоц. видавців «Правова єдність», 2008. 766 с.

2. Знаменский Г.Л. Общественный хозяйственный порядок. *Государство и право*. 1994. № 4. С. 61-69.

3. Предприятие и материальная ответственность. В.К. Мамутов, В.В. Овсиенко, В.Я. Юдин. К.: Наукова думка, 1971. 190 с.

4. Хозяйственный кодекс Украины: Научно-практический комментарий / под общ. ред. А.Г. Бобковой. Харьков: Издатель ФЛ-П Вапнярчук Н.Н., 2008. 1296 с.

5. Хозяйственное право: учебник / В.К. Мамутов, Г.Л. Знаменский, В.В. Хахулин и др.; под. ред. В.К. Мамутова. К.: Юринком Интер, 2002. 912 с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. / за ред. В.С. Щербина. К.: Юрінком Інтер, 2012. 528 с.
2. Бобкова А.Г., Павлюченко Ю.М. Щодо відповідальності за порушення при здійсненні екологічного підприємництва. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2017. № 46. С.88 – 91.
3. Господарський кодекс України. Науково-практичний коментар / за заг. ред. Коссака В.М. К.: Алента; КНТ; ЦУЛ, 2010. 672 с.
4. Господарський кодекс України. Науково-практичний коментар / за заг. ред. Д.М. Притики, І.В. Булгакової. К.: Юстініан, 2010. 1088 с.
5. Господарське право: Практикум / А.Г. Бобкова (кер.авт.кол.), Ю.О. Моїсєєв, Ю.М. Павлюченко та ін.; за заг.ред. А.Г. Бобкової. Харків: Право. 2018. 592 с.
6. Гуйван П. Щодо строків застосування оперативних способів захисту порушеного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 1. С. 8-23.
7. Дроботова Т.Б. Особливості визначення збитків за Віденською конвенцією. *Практика господарських судів України. Право України*. 2016. № 5. С. 41-47.
8. Коструба А. Умови цивільно-правової відповідальності за порушення грошових зобов'язань у сфері підприємницької діяльності під час проведення антитерористичної операції в Україні. *Право України*. 2016. № 7. С. 162-170.
9. Ларина О.В. Аналіз судової практики щодо застосування штрафних санкцій на межі податкового та господарського законодавства. *Митна справа*. 2014. №. 2 (92). Ч. 2. Книга 1. С. 251-255.
10. Мельничук М. Відшкодування моральної шкоди в сфері підприємницької діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 2. С. 85-89.
11. Ментух Н. Особливості форм господарсько-правової відповідальності за договором лізингу. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. №. 4. С. 62-67.
12. Новошицька В.І. Відшкодування збитків у сфері господарювання: автореф. дисер. канд. юрид. наук: 12.00.04. Вінниця, 2017. 20 с.
13. Павлюченко Ю.М. Відповідальність за порушення у сфері виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 104-107.
14. Павлюченко Ю.М., Симонян А.В. Анулювання ліцензії за порушення правил здійснення господарської діяльності з медичної практики. *Правничий часопис Донецького університету*. 2016. № 1/2. С. 47-56.
15. Петруня В. Штрафні санкції в господарських зобов'язаннях: проблеми застосування. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 2. С. 46-50.
16. Татькова З.Ф. Підстави, види та форми господарсько-правової відповідальності: автореф. дисер. ... канд.юрид. наук: спец. 12.00.04. Донецьк, 2010. 20 с.

17. Трофуненко Н.В. Господарсько-правове забезпечення якості будівельних робіт: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04. Донецьк, 2011. 20 с.

18. Шевченко Н.М. Господарсько-правова відповідальність та господарські санкції. *Університетські наукові записки*. 2005. № 3 (15). С. 175-179. URL: www.univer.km.ua

19. Щербина В.С. Адміністративно-господарські санкції в системі заходів господарсько-правової відповідальності. *Вісник господарського судочинства*. 2006. № 2. С. 180-185.

20. Щербина В. Господарсько-правова відповідальність: галузевий підхід, особливості застосування та напрямки подальших наукових досліджень. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Юридичні науки. 2013. № 3. С. 10-16.

Інформаційні ресурси в Інтернет

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua
Верховний Суд	https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
PRAVO.UA	https://pravo.ua/
Судебно-юридическая газета	https://sud.ua/
Право України	https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/all/
Юридична газета online	https://yur-gazeta.com/

Викладач

В.о. завідувача кафедри

Гарант освітньої програми

Керівник спеціальності

Ю.М. Павлюченко

Ю.М. Павлюченко

І.Ф. Коваль

Р.Ф. Гринюк